

[Diderichsen.]

om sterilisation knyttet bestemmelser, der åbner mulighed for med et fint ord „referertilisering“, d. v. s. generhvervelse af forplantningsevnen, af steriliserede åndssvage, vil jeg gerne henstille til ministeren at tage sagen op til venlig overvejelse, idet jeg henviser til de vedlagte lægeerklæringer.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Også for dette lovforslags vedkommende er jeg i den heldige situation, at jeg kan takke for en enstemmig tilslutning, selv om det må erkendes, at tilslutningen her var noget mere nuanceret end ved det forrige lovforslag.

Nuanceringen i tilslutningen gav sig især udtryk i, at adskillige af ordførerne ønskede, at vi skulle gå endnu videre med hensyn til at liberalisere på dette område, og det er da et spørgsmål, som vi meget gerne vil overveje, og som vi nok bør drøfte i udvalget.

Hr. Thomas Have ytrede nogen betænkelighed ved, at man ophæver den tvungne kastration, og ville gerne have nærmere oplysning om motiveringen herfor. Jeg er ikke i stand til at give anden motivering end den, som fru Hanne Budtz gav, nemlig at det bunder i helt humane synspunkter. Min forgænger har om den tvungne kastration brugt udtrykket „offentlig lemlæstelse“, og jeg synes faktisk, det dækker meget godt; det er i hvert fald et udtryk, som er egnet til at vække modvilje — for ikke at sige afsky.

Hr. Ib Thyregod gjorde opmærksom på, at uanset, at vi nu gør både sterilisation og kastration i princippet frivillig, bevares der en vis tvang — skal vi kalde det pression; det dækker vel bedre og svarer også til det, hr. Diderichsen nævnte. Det er jo rigtigt, at man vil kunne gøre den forandring i tilværelsen for nogle indespærrede, som består i at komme ud i fri tilstand, afhængig af, at de underkaster sig enten sterilisation eller kastration, og det er en pression. Men jeg kan blot ikke se, at vi kan finde noget andet middel, for noget må vi have. Hvis man kunne finde på en anden måde at sikre sig, ja, så vil jeg være parat til at overveje det; men jeg tror ikke, det er muligt. Det afgørende må nok være, at den praksis, der følges, og den måde,

reglerne administreres på — og her er jeg parat til også at give udtryk for regeringens ønske — er human og menneskelig, sådan som det er meningen med love af denne karakter.

Jeg har også været opmærksom på den henvendelse, der er kommet fra Landsforeningen Evnesvages Vel, og hæfter mig særlig ved bemærkningerne heri om, at man bør foretage sterilisation på en sådan måde, at forplantningsevnen kan generhverves. Spørgsmålet er blot, hvor sikkert det kan gøres. Så vidt jeg kan se ved en foreløbig gennemlæsning af brevet med bilag, er muligheden for generhvervelse jo ikke 100 pct., så langt fra. Men heraf afhænger også det andet problem, som har været fremdraget i debatten både af fru Hanne Budtz, hr. Niels Helveg Petersen og hr. Diderichsen, nemlig om der skal være en egentlig ret til sterilisation, om man principielt bør have ret til at lade sig sterilisere, thi for at undgå, at for mange skal fortryde, bør man nok have sikkerhed for, at operationen kan foretages på en sådan måde, at der er stor, stor sandsynlighed for, at forplantningsevnen kan generhverves; ellers synes jeg, det er betænkeligt. Men jeg er i øvrigt enig i, at man ikke fra myndighedernes side skal blande sig mere i folks egne anliggender end nødvendigt er.

Fru Hanne Reintoft gjorde med rette opmærksom på, at mødrehjælpen nu får pålagt nye opgaver, og at det også må medføre, at der stilles større midler til rådighed for mødrehjælpen; jeg tror, at både hr. Niels Helveg Petersen og hr. Diderichsen var inde på det samme. Hr. Diderichsen bad mig lade det gå videre til familieministeren, og det skal jeg med glæde gøre. Jeg er ikke i tvivl om, at min kollega familieministeren vil forsøge at skaffe mødrehjælpen så gode arbejdsvilkår som muligt. Men til syvende og sidst bliver det jo et bevillingsspørgsmål, så det er nok at håbe, at også finansudvalgets medlemmer lytter til de ord, der her er fremført.

Jeg er enig med fru Hanne Reintoft i, at ansøgere om sterilisation skal vejledes, også om ankemuligheder og fremgangsmåde, og jeg vil gerne bidrage hertil. Om det bliver nødvendigt direkte at optage regler herom i lovens tekst, vil jeg nok